

ДЕТСКА ГРАДИНА - ДЪБНИЦА

с.Дъбница 2940, обл. Благоевград, общ. Гърмен, ул. "Десета" №14, e-mail: odz1prolet@abv.bg

УТВЪРДИЛ :
ДИМА МАЧКОВА
ДИРЕКТОР ДГ „ПРОЛЕТ“
Заповед № 34/15.09.2026 г.

УЧЕБНА ПРОГРАМА **за БЕЗОПАСНОСТ НА ДВИЖЕНИЕТО ПО** **ПЪТИЩАТА**

в ДЕТСКА ГРАДИНА „Пролет“, с.Дъбница за

учебната 2026/2027 г.

ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРОГРАМАТА.

1. Общи положения

Обучението по БДП е вид социално учене, при което водеща е ролята на практическите умения, на нравствените аспекти, формиращи се главно чрез подражаване, личен опит, целенасочено обучение, упражнение и тренировки и не може да се приравни към нито едно от изучаваните образователни направления в отделните групи на детската градина. Това учене трябва да се разглежда като една неделима част от цялостното образование и възпитание на личността на детето и трябва да се извършва непрекъснато в рамките на възпитателно-образователния процес в детската градина.

Основите на общата култура и поведение на личността се поставят още в предучилищна възраст. От този момент трябва да започне подготовката на децата за тяхната „пожизнена“ професия – участник в движението като пешеходец.

В тази възраст те рядко се движат самостоятелно. Въпреки това децата са участници в движението и като такива трябва да умеят да се движат безопасно.

Формирането на ориентировъчната способност, както и повишената сензитивност на този период, са добра предпоставка за усвояване на елементарни представи, понятия и умения за безопасно движение. Всичко това ще послужи като основа за овладяване на по-сложни познавателни структури по БДП в училище. Така постепенно те ще се превърнат в осъзнати навици и в регулатор на поведението. Учебното съдържание е съобразено както със специфичните особености на тази възраст, така и с принципите за глобалност, последователност и спираловидност.

То е основа за формиране на когнитивните и практически умения на децата, необходими им за опазване на пътя.

Основна и водеща дейност в тази възраст е играта.

Елементи от обучението по БДП може да се включат във всеки един режимен момент, без това да наруши комплектността и нормите на възпитателно-образователния процес. Това са дидактическите, подвижните и музикално-подвижните игри, разходки и наблюдения.

Учебното съдържание е структурирано в глобални теми по групи. Основните методи на възпитателно-образователния процес са игровият, ситуативно-моделният и интегративният. Предпоставка за успешно овладяване азбуката на безопасното движение от децата е постоянният контакт между семейството и детската градина.

Настоящата Учебна програма за подобряване безопасността на движение по пътищата е разработена на база Програма на Министерството на Образованието и науката в изпълнение Заповед № РД 09619/31.10.2000 г., Заповед № РД 09-773/19.09.2003 г. и Заповед № РД09-2684/20.09.2018 г. за утвърждаване на програми за обучение по безопасност на движението по пътищата. Обучението се организира и провежда в изпълнение на параграф 4 от Допълнителните разпоредби на Закона за движение по пътищата.

ЦЕЛИ И ПРЕОРИТЕТИ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

1.Цел:

Приложение на нови стратегии за изграждане на представи и понятия за уличното движение, за усъвършенстване на знанията и уменията на децата в контекста на придобиване на опит за безопасно поведение на улицата и изграждане на компетентности,ценностна ориентация и адекватна оценка на опасни ситуации,като участници в движението по пътя ,което способства за развитието на нова обществена култура по отношение безопасността на движението.

2.Подцели:

Глобалната цел на възпитателно-образователния процес по БДП изисква у децата от 1-ва до ПГ 5 и 6 годишни групи да се изградят елементарни представи и понятия за пътното движение и начални умения за безопасно придвижване като пешеходци.

Тази глобална цел се конкретизира, както следва:

- Развиване сензориката на децата (възприемане и различаване цветове и форми, движение, анализиране на информация от светлинни и звукови сигнали).
 - Да различават улично платно и тротоар.
 - Да знаят кой къде се движи.
 - Да знаят, че не трябва да се движат сами.
 - Да знаят къде е опасно да се движат и защо.
 - Да умеят да се ориентират в елементарна пътна ситуация.
 - Да се спазват определени правила при движение.
 - Да знаят къде е опасно и къде безопасно да се играе.
 - Да умеят да се придвижват самостоятелно на къси разстояния.
 - Да правят елементарни констатации на наблюдавана пътна ситуация.
 -

3.Приоритети:

1.Привеждане на материално-техническата база към съвременните изисквания за качествен възпитателно-образователен процес.

2. Дидактическо осигуряване на възпитанието и обучението на децата за опазване живота и здравето им в пътното движение.

3. Инициране активното участие и съпричастност на семейството и родителските настоятелства в процеса на намаляване вероятността от пътнотранспортни произшествия с участието на деца и ученици.

4. Разширяване и надграждане формите на взаимодействие с държавните и общинските структури при решаването на конкретни проблеми, свързани с опазване живота и здравето на децата по пътищата.

4. Задачи:

Създаване на условия за осъществяване на ефективно обучение по БДП във всички групи и формиране на система от специални знания, умения, навици за адекватно поведение и адаптация към условията на движение по пътя.

2. Детето да осъзнае естествените елементи на пътнотранспортната обстановка – пешеходци, превозни средства, пътни знаци, маркировка, средства за регулиране на движението.

3. Формиране на правилни реакции за справяне в конкретна ситуация съобразно получените знания и опит.

4. Координиране дейността на педагози и родители за възпитаване на транспортна култура и изграждане на адекватно поведение у децата като участници в пътното движение.

5. Повишаване нивото на професионална компетентност на учителите по БДП.

6. Подобряване на материалната база в ДГ за провеждане на съвременно обучение на децата по БДП и въвеждане на иновативни образователни технологии и методи за повишаване качеството на ВОП.

5. Методи:

За контрол на постиженията на децата трябва да се използват предимно устни методи за проверка, наблюдения на тяхното поведение и оценяване резултатите от тяхната учебна дейност.

Игрите с правила в тази възраст могат да изпълняват роля на тестова проверка. При устната проверка се оценява умението на детето да отговаря самостоятелно и точно на поставени от учителя въпроси, да използва съответната терминология, да разказва по картина или серия от картини, по наблюдения и лични преживявания.

ДЕЙНОСТИ ПО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ НА ОСНОВНИТЕ ПРИОРИТЕТИ

1. Учебна програма

Първа възрастова група-

Области на компетентност	Тематично направление	Тема	Очаквани резултати и нови понятия
Пътна среда	Елементи, обхват и вид на пътя	Моят дом	Има представа за сградите и пътя пред дома си. Ориентира се по сградите и пътя пред дома. Различава кое се движи и кое не се движи на пътя. Определя подвижни и неподвижни елементи. <i>*Дом, път, движи се, не се движи.</i>
Пътна среда	Обезопасителни и защитни средства.	Пътувам с мама и татко	Знае мястото си в автомобила и назовава предпазни средства, които използват децата. Знае предназначението на предпазните средства при пътуване в автомобил. Разбира, че в превозното средство трябва да се спазват правила. Спазва норми на безопасно поведение, когато пътува в автомобил. <i>*Дете-пътник, детско столче, седалка, колан, правила.</i>
Пътна среда	Пътни превозни средства	Моите играчки	Знае наименованията на някои превозни средства и се ориентира в техните части. Разпознава игрови средства и ги използва по предназначение. <i>*Камионче, моторче, влакче, количка.</i>
Пътна среда	Пътна сигнализация	Разпознавам звук и цвят	Формира сензорни усещания и възприятия за звук и цвят. Вслушва се в различни звукове и ги определя по сила. Разпознава цветовете на светофара - червен, жълт и зелен цвят. <i>*Силен и слаб звук, звук на кола, цветове - червено, жълто и зелено.</i>
Пътна среда	Участници в движението	С мама и татко на разходка	Придвижва се за ръка с възрастните, когато се разхожда по улицата. Определя участниците до новия близък и далечен. Разпознава участници в движението. Очаквани резултати и нови понятия Да се научат къде и как се движат по улицата. <i>*Шофьор, дете, родители, до него, близо, далече.</i>

Пътна среда	Елементи, обхват и вид на пътя	Нашата улица	Изброява основни елементи на улицата. Знае къде се движат пешеходците, къде превозните средства. Знае улица и нейните съставни елементи. Разбира къде се движат хората и къде превозните средства. <i>*Улица, тротоар, бордюр, платно, пешеходна пътека тип „Зебра“.</i>
-------------	--------------------------------	---------------------	---

Втора възрастова група

			<i>*Пътни знаци - М8.1, превозни средства по суша</i>
	Пътна сигнализация	Светофар-другар	Знае значението на светофара като помощник в движението. Разпознава сигналите на светофара и спазва правилата за пресичане. <i>* Светофар, пресичане на улично платно със светофарна уредба.</i>
Правила и култура на поведение на пътя	Опасни и безопасни места за игра	Къде играят децата?	Знае къде не може да играе - на уличното платно, край паркирали коли в близост до бордюра. Познава правила за безопасна игра с ролери, тротинетка, триколка. Знае къде е опасно да играе на улицата и защо. <i>*Опасност, безопасност, придвижване между паркирали коли, ролер, тротинетка, триколка.</i>
	Правила за движение в жилищна зона	Пресичам безопасно	Знае правилата за пресичане на улицата без светофарна уредба. Предвижда опасностите при пресичане на улица. Спазва правила при пресичане на улица със и без светофарна уредба. <i>* Пресичане на улично платно без светофарна уредба, сблъсък.</i>
	Основни правила за движение на велосипед	Моят велосипед	Знае и изброява частите на детски велосипед и знае за какво служат. Знае как да потегля, да спира, да паркира и да регулира темпото на велосипеда с помощни колела. Знае защитните, обезопасителни средства за велосипед. Кара с умерено темпо и пази равновесие при потегляне, движение напред и спиране с велосипед. <i>*Велосипед с помощни колела, звънец, детска каска, спиращки, потегляне, спиране, движение напред, каране в права посока.</i>

Трета възрастова група. Теми, очаквани резултати и нови понятия

Област на компетентност	Тематично направление	Тема	Очаквани резултати и нови понятия
Пътна среда	Елементи, обхват и вид на пътя	Кварталът, в който живее	Може да определя пространственото разположение на елементите в квартала. Прави разлика между еднопосочно и двупосочно пътно платно. Ориентира се в елементите на по-широко пространство – сгради, видове пътни платна, пешеходна пътека при двупосочно движение. <i>*Еднопосочно и двупосочно пътно платно, ляво-дясно, пешеходна пътека.</i> <i>* Пътни знаци – М 8.2, пресичане на двупосочно пътно платно.</i>
	Пътни знаци	Познавам ли пътните знаци	Познава характерни особености на указателните знаци, като се ориентират в тяхната форма и цвят. Знае как се преминава под подлез. Осмисля ролята на пътните знаци за пешеходеца и съобразява поведението си спрямо тях. <i>*Предупредителни и указателни пътни знаци А18- „Пешеходна пътека“, А 19 – “Деца“.</i>
	Пътни превозни средства	Могат ли хората без превозни средства	Има представа за превозни средства по суша, въздух и вода и ги сравнява. Може най-общо да определи причините за удар между тях. <i>*Превозни средства по суша, въздух и вода – каруца, автомобил, камион, автобус, влак, кораб, самолет.</i> <i>*Превозни средства със специален режим на работа – пожарна, полицейска кола. Удар.</i>

Четвърта възрастова група
Теми, очаквани резултати и нови понятия

Област на компетентност	Тематично направление	Тема	Очаквани резултати и нови понятия
Пътна среда	Елементи, обхват и вид на пътя	Градът/селото, в което живея	Спазва правила на поведение и има културни навици при движение в родното място. Детето да познава и описва забележителности на родното място. Знае начини на придвижване по булевард, пресичане, преминаване под подлез или надлез. <i>*Булевард, кръстовище, пътен знак Е 21- "Подлез"</i>
Правила и култура на поведение	Правила за движение на пешеходец	На улицата	Познава основните обществени правила и норми за пресичане на кръстовище. Познава сигнали подавани от регулировчик – забранено, разрешено преминаването. Осъзнава опасността от неправилни действия при пресичане на кръстовище. Съобразява поведението си спрямо указанията на регулировчика. <i>*Пресичане на кръстовище със и без светофарна уредба, пресичане на кръстовище при наличие на регулировчик.</i>
Правила и култура на поведение на пътя	Правила на поведение на автобусна спирка	Пътувам с автобус	Демонстрира адекватно културно и социално присъствие на спирката и в автобуса. Притежава културни и социални навици за лична и колективна безопасност, когато пътува в автобус. <i>*Правила на поведение като чакащ автобус и като пътник в превозното средство.</i>
	Правила за движение в жилищна зона	Моят път до детската градина	Има практически план за безопасно придвижване. Изразява готовност за спазване на правила за придвижване. Познава безопасния маршрут до детската градина. <i>*Придвижване с възрастен, безопасен път.</i>
Пътна среда	Пътни превозни средства	Изправност на велосипеда	Разпознава основните части на велосипеда и техните функции. Знае значението на безопасност и изправност на велосипед. Разбира личната безопасност във връзка с изправността на велосипеда. <i>*Велосипед без помощни колела, дете-велосипедист, устройство за излъчване на бяла или жълта светлина отпред и</i>

			светлоотразител отзад.
	Пътни знаци	Кои знаци познава велосипедистът	Знае как да регулира поведението, съобразно знаците. Познава пътни знаци за велосипедисти. <i>*Предупредителни знаци за опасност – А20, забранителни знаци – Б9.</i>
Правила и култура на поведение на пътя“	Основни правила за движение на велосипед	На площадката за велосипедисти	Демонстрира готовност за спазване на правила и регулиране на поведението. Спазва предписанията на пътните знаци и правила при игра с велосипед. <i>*Велопътека, завой наляво, завой на дясно, змейка.</i>
Аз знам аз мога			1.Установяване равнището на интелектуални знания у детето, свързани с безопасността му на движение по пътищата. 2.Установяване равнището на умения и формите на поведение у детето, адекватни на пътната безопасност. Дидактически и тест, реална пътна средадиагностично наблюдение.
„Детско шоу“			1.Прилагане на знания, умения и форми на поведение, свързани с пътната безопасност Двора на ДГ.

3. Форми на работа

- игрово упражнение,
- подвижни и дидактични игри,
- видеофилми,
- художествена литература.

4. Интеграция на работата по темата чрез съдържанието по всички направления.

Провеждане на контролна проверка

1. Организация на учебно-възпитателния процес по БДП в групите.
2. Целенасочено планиране по темите от плана по БДП.
3. Привеждане на материално-техническата база към съвременните изисквания за качествен възпитателно-образователен процес.

Кътовете по безопасност на движението във всяка група с нагледни материали и пособия съобразно възрастовите особености на децата.

Срок: м.октомври 2026 год.

Отг.: учители по групи

4. Дидактическо осигуряване. Мероприятия с децата

- Разработване и утвърждаване на програма за осигуряване на възпитанието и обучението в ДГ „Пролет по безопасност на движението за учебната 2026/2027 г. год.

Срок:

м.септември 2026 год.

Отг.: Директор

- Разработване на система от практически обучаващи ситуации за реализиране на програмата за учебната 2026 / 2027 година.

Срок: м.септември 2026 год.

Отг.: учители по групи

- Утвърждаване на работна група със заповед на директора, гласувана на Педагогически съвет, отговаряща за работа с децата по безопасно движение. Срок. м. септември 2026 год.

Отг.Директор

- „Практически упражнения на площадката по БДП“ – Формиране на представи за безопасност на движението, чрез игри и забавления.

Срок: м.октомври 2026 год.

Отг.: учители по групи

- „Пази се“ – Куклен театър по БДП. Формиране на представа за движение по пътищата.

Срок: м.февруари 2027год.

Отг.: учители по групи

- „Пътните знаци- приятели на децата“– Подготовка на детето като участник в движението по пътищата в реалната пътна обстановка.

Срок: м.март 2027 г.

Отг. Четвърта подготвителна група

7. Квалификационна дейност.

- Проследяване на новоизлязла литература по въпросите за БДП.

- „Безопасното поведение на детето като участник в движението – формиране на навици и умения за безопасност още в детската градина“-семинар

Срок: м.ноември 2026 г.

Отг. А.Топчи

8. Работа с родителите.

- Уеднаквяване изискванията на детската градина и семейството при възпитаване у децата съзнание за безопасно движение по улицата. - привличане на родителите при подобряване на материалната база за работа с децата по безопасност на движението по пътищата.

- Оформяне на информационно табло за родителите за педагогическа просвета по БДП.
Срок: м. септември 2026 г. Отг.: комисия по БДП

9. Съвместна дейност с други институции.

- Координиране на съвместната дейност по работата по БДП с РУО и Дирекция „Образование” към Община Гърмен

- Разширяване и обогатяване на съвместната работа по БДП с РПУ и КАТ.

- Привличане на средствата за масова информация при провеждането на мероприятия в детското заведение свързани с работата по БДП.

10. Контрол на обучението по БДП.

- Сформиране на комисия по БДП /със заповед на директора/.

- Обеспечаване участието на членовете на комисията в семинари за обучение по проблемите на БДП .

- Контрол на директора на пряката работа на комисията по БДП

11. Финансово осигуряване.

- Бюджета на Детската градина

- Спонсори

IV. МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Съгласно Наредба № 4 от 18.09.2000 г. на МОН обучението по БДП в съдържателен план присъства в образователното направление Ориентиране в социалния свят и по-точно в ядрото Социално-културна среда. Възможно е развиване на интергративни връзки с направленията: български език, математика, ориентиране в социалния свят, ориентиране в природата, изкуства и физическа култура. За да е ефектен възпитателнообразователният процес по БДП в детската градина, трябва да се реализира на богата нагледно–практическа основа, даваща възможност на децата да се включат в различни видове дейности: учебна, игрова, трудова. При неговото реализиране учителят дава място на обучението по БДП както в различните ситуации, така също в различните видове игри, разходки и наблюдения. Учителят трябва да използва индивидуалната и груповая дейност на децата. Целите на възпитанието и обучението по БДП в детската градина е започване на формиране на начални представи на децата и умения за ориентиране в пътната среда. Необходимо е конкретизирането на тези цели за всяка група, въз основа на възрастовите особености на децата. Съдържанието на възпитанието и обучението по БДП трябва да съответства на средата, в която децата живеят, и да бъде предимно графично-илюстративно (табла, рисунки, филмчета и др.). При възпитанието и обучението по БДП трябва да се използват активно-действени методи и организационни форми (беседи, игри, етюди, конструиране, моделиране, представления, разходки, наблюдения и др.). Средствата за възпитанието и обучението по БДП трябва да са в контекста на цялата среда в детската градина. За постигане на целите е необходимо във всяка група през годината да се провеждат по пет занятия (ситуации).

V. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА ДЕТЕТО

За контрол на постиженията на децата трябва да се използват предимно устни методи за проверка, наблюдения на поведението им и оценяване резултатите от тяхната учебна дейност. Игрите с правила в тази възраст могат да изпълняват роля на тестова проверка.

Настоящата програма план за действие са приети на заседание на Педагогическия съвет с Протокол №1/15.09.2026 г.

Изготвил:
Айсел Топчи- Председател комисия БДП